

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Anlæggelse af offentlige veje i det åbne land har været drøftet i en årrække.

Det gældende lovgrundlag for anlæggelse af offentlige veje fastlægger myndighedsrollerne og ansvaret for planlægningen, herunder vedrørende udførelse samt drift og vedligeholdelse af offentlige veje i bebyggede områder. Der mangler imidlertid lovgivning, som fastlægger ansvarsfordelingen vedrørende finansiering og anlæg af offentlige veje i det åbne land.

Inatsisartut vedtog på forårssamlingen 2023 forslag til punkt 108 (FM 2023/108):

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde og sikre den fornødne lovhjemmel, så der kan anlægges grusveje i Grønland og derved at Naalakkersuisut sikrer, at Selvstyret afholder alle anlægsudgifter ved anlæggelse af en grusvej mellem Sisimiut og Kangerlussuaq og at kommunen selv afholder driften af grusvejen.”

Beslutningen danner udgangspunktet for nærværende forslag til Inatsisartutlov om anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land.

2. Hovedpunkter i forslaget

2.1 Gældende ret

Anlæg og drift af veje i det åbne land er reguleret af Inatsisartutlov nr. 16 af 17. november 2010 om byggemodning, offentlige kloakledninger og offentlige veje.

Kommunalbestyrelsen har ansvaret for planlægning og udførelse af nye offentlige veje og stier samt ansvaret for drift og vedligeholdelse af vejene i bebyggede områder inden for kommunens grænser. Omkostninger til drift og vedligeholdelse af offentlige veje i bebyggede områder inden for kommunens grænser afholdes af kommunalbestyrelsen.

2.2 Forslagets indhold

Det foreslås, at Naalakkersuisut er den overordnede myndighed for offentlige veje i det åbne land. Kommunalbestyrelsen forvalter den lokale vejmyndighed i det åbne land og har ansvaret for drift og vedligeholdelse af offentlige veje i det åbne land.

Det foreslås, at Naalakkersuisut har kompetence til at træffe beslutning om anlæg af offentlige veje i det åbne land. Det indebærer samtidig en præcisering af, at anlæg af offentlige veje i det åbne land ikke er en kommunal opgave. Det foreslås, at Naalakkersuisut er ansvarlig for

tilvejebringelse af finansiering, planlægning og udførelse af offentlige veje i det åbne land. Det foreslås, at en offentlig vej efter færdiggørelse overdrages til kommunalbestyrelsen.

Det foreslås, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om gebyr for adgang til offentlige veje i det åbne land. Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler om gebyr for tilslutning til og for brug af offentlige veje i det åbne land.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Det er vurderingen, at forslaget isoleret set ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Konkrete vejprojekter, drift, vedligeholdelse og eventuelle gebyrordninger kan medføre økonomiske og administrative konsekvenser, som vil skulle belyses og finansieres særskilt. Konkrete vejprojekter vil forudsætte særskilt politisk prioritering, finanslovsbevilling, samfundsøkonomisk vurdering og klar afklaring af den berørte kommunes ansvar for drift og vedligeholdelse efter overdragelse. Dette i øvrigt under hensyntagen til reglerne i Inatsisartutlov om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber.

Nærværende forslag til Inatsisartutlov er en rammelo, der bemyndiger Naalakkersuisut til at træffe beslutning om anlæg af offentlige veje i det åbne land. Det er ikke muligt at foretage nogen vurdering af konsekvenserne af et eventuelt anlæg, som ikke er besluttet. Udregningsarbejder, forundersøgelser og i sidste ende anlæg af en ny offentlig vej i det åbne land kræver særskilt bevilling til det konkrete projekt på den til enhver tid gældende finanslov.

Før der kan træffes en beslutning om anlæg af en offentlig vej i det åbne land, vil der skulle afsættes bevilling til og gennemføres udredningsarbejder og forundersøgelser af et sådant projekt. Der vil tillige skulle udarbejdes en samfundsøkonomisk konsekvensvurdering i overensstemmelse med reglerne i Inatsisartutlov om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber. Herunder skal der foretages en vurdering af krav til budgetbalance og optagelse af lån.

Der kan som led i arbejdet med beslutningsgrundlaget for anlæg af en offentlig vej i det åbne land være behov for udarbejdelse af en sektorplan på området i overensstemmelse med reglerne herom i Inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse.

Inatsisartut skal, hvis der træffes beslutning om anlæg af en offentlig vej i det åbne land, sikre hel eller delvis finansiering via en bevilling i finansloven. Lovforslaget udelukker ikke kommunal medfinansiering af anlæg af en offentlig vej i det åbne land. Der skal i forbindelse hermed udarbejdes sædvanlig oplæg, som beskriver de forventede anlægsomkostninger, de forventede omkostninger til drift og vedligeholdelse samt redegørelse for de samfundsøkonomiske konsekvenser og forholdet til eventuelle sektorplaner.

Drift og vedligeholdelse af en offentlig vej i det åbne land vil pålægge de berørte kommunalbestyrelser administrative og økonomiske forpligtelser. Det er derfor forudsat, at der er enighed mellem Naalakkersuisut og de berørte kommunalbestyrelser om anlæg af den offentlige vej i det åbne land. Der forudsættes også enighed mellem Naalakkersuisut og de berørte kommunalbestyrelser om drift og vedligeholdelse af en ny offentlig vej i det åbne land.

Kommunalbestyrelserne overtager ansvaret for drift og vedligeholdelse af bestående offentlige veje i det åbne land. Lovforslaget påfører ikke kommunalbestyrelsen yderligere omkostninger til drift og vedligeholdelse af allerede eksisterende offentlige veje i det åbne land.

Drift og vedligeholdelse af offentlige veje i det åbne land vil efter lovforslaget påhvile kommunalbestyrelserne efter overdragelse. Det skal forud for en beslutning om anlæg af vej være aftalt med den eller de berørte kommuner, om disse udgifter forudsættes afholdt inden for kommunernes eksisterende økonomiske rammer, eller om der i konkrete tilfælde kan blive behov for særskilt aftale eller finansiering.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Det er vurderingen, at forslaget isoleret set ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Nærværende forslag til Inatsisartutlov er en rammelo, der bemyndiger Naalakkersuisut til at træffe beslutning om anlæg af offentlige veje i det åbne land. Det er ikke muligt at foretage en vurdering af konsekvenserne af et eventuelt anlæg af vej, som endnu ikke er besluttet.

Konkrete vejprojekter, drift, vedligeholdelse og eventuelle gebyrordninger kan medføre økonomiske og administrative konsekvenser, som vil skulle belyses og finansieres særskilt.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Det er vurderingen, at forslaget ikke i sig selv har konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed.

Nærværende forslag til Inatsisartutlov er en rammelo, der bemyndiger Naalakkersuisut til at træffe beslutning om anlæg af offentlige veje i det åbne land. Det er ikke muligt at foretage en vurdering af konsekvenserne af et eventuelt anlæg af vej, som endnu ikke er besluttet.

Ved planlægning og projektering af offentlige veje i det åbne land skal der tages behørigt hensyn til eksisterende lovlig arealanvendelse, herunder landbrugsbedrifter.

Som led i en beslutning om anlæg af en offentlig vej i det åbne land skal der

udarbejdes en VVM-redegørelse, og der kan endvidere være behov for at udarbejde vurderinger og indhente tilladelser efter anden relevant lovgivning, der har betydning for miljø, natur folkesundhed og kulturarv.

I medfør af Inatsisartutlov om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminde (kulturmindeloven) må aktiviteter i områder, der er fredede eller omfattet af anden kulturarvsbeskyttelse, der må antages at kunne få væsentlig indvirkning på kulturarven i området, først påbegyndes, når en vurdering af aktivitetens virkninger på kulturarven er foretaget, og en redegørelse herom er godkendt af Naalakkersuisut. Processen for denne er beskrevet i bekendtgørelse nr. 38 af 1. oktober 2020 om vurdering af aktiviteters virkning på kulturarven i kulturhistoriske områder.

6. Menneskerettigheder og konsekvenser for borgerne

Vurderingen er, at forslaget ikke har konsekvenser for borgernes menneskerettigheder som sikret i grundloven, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention eller gennem internationale konventioner.

Vurderingen er, at forslaget ikke i sig selv har konsekvenser for borgerne. Men forslaget indeholder en bestemmelse om ekspropriation.

Nærværende forslag til Inatsisartutlov er en rammelov, der bemyndiger Naalakkersuisut til at træffe beslutning om anlæg af offentlige veje i det åbne land. Det er ikke muligt at foretage en vurdering af konsekvenserne af eventuelt anlæg af vej, som endnu ikke er besluttet.

7. Konsekvenser for udenrigsrelationer og regionalpolitik samt øvrige væsentlige konsekvenser

Det er i forslagets § 4 bestemt, at loven ikke finder anvendelse på anlæg og drift af veje, der er eller bliver etableret til brug for aktiviteter omfattet af Forsvarsaftalen af 1951 om forsvaret af Grønland eller i øvrigt tjener forsvarsmæssige formål. Det er videre bestemt, at loven ikke finder anvendelse på forsvarsområdet ved Pituffik.

Vurderingen er, at lovforslaget ikke har konsekvenser for Grønlands udenrigsrelationer og internationale forpligtelser. Det er endvidere vurderingen, at forslaget ikke i øvrigt har væsentlige konsekvenser.

Nærværende forslag til Inatsisartutlov er en rammelov, der bemyndiger Naalakkersuisut til at træffe beslutning om anlæg af offentlige veje i det åbne land. Det er ikke muligt at foretage en vurdering af konsekvenserne af et eventuelt anlæg af vej, som endnu ikke er besluttet.

8. Høring af myndigheder og organisationer mv.

Forslaget har været i offentlig høring på Naalakkersuisuts høringsportal i perioden 18. juni 2026 til 20. juli 2026 kl. 12:00. Forslaget blev samtidig sendt i høring til relevante myndigheder, organisationer og øvrige interessenter.

Der er modtaget høringssvar med bemærkninger fra Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke, Departementet for Fiskeri, Fangst, Landbrug og Selvforsyning, Departementet for Finanser, Sulinermik Inuussutissarsiateqartut Kattuffiat (SIK), KANUNUPE, Qeqqata Kommunia og Rigspolitiet. Departementet for Sundhed og Personer med Handicap har meddelt, at departementet ikke har bemærkninger til forslaget.

De modtagne høringssvar har overordnet haft fokus på blandt andet afgrænsningen mellem offentlige veje i det åbne land og veje knyttet til landbrugsdrift, hensynet til eksisterende arealanvendelse og kulturarv, finansiering samt drift og vedligeholdelse af konkrete vejanlæg, samarbejdet mellem Naalakkersuisut og kommunerne samt politiets bistand i forbindelse med bortfjernelse af ulovligt anbragte genstande.

I forbindelse med høringen blev det endvidere foreslået at inddrage Savaatillit Peqatigiit Su-leqatigiissut (De Samvirkende Fåreholderforeninger) og Konsulenttjenesten for Landbrug. Høringsmaterialet blev derfor efterfølgende fremsendt til disse parter. Der er ikke modtaget høringssvar fra de to parter.

Høringssvarene er gennemgået og har givet anledning til enkelte ændringer og præciseringer af lovforslaget og bemærkningerne, herunder vedrørende forslagets anvendelsesområde, hensynet til kulturarv, økonomiske og administrative forhold samt politiets bistand. Lovforslagets overordnede formål og principielle ansvarsfordeling er fastholdt.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

Forslaget finder anvendelse på anlæg af offentlige veje i det åbne land.

Som offentlige veje anses veje, der er åbne for almindelig gående, ridende og kørende færdsel.

Forslaget finder anvendelse på drift og vedligeholdelse af nye og bestående offentlige veje i det åbne land. Kommunalbestyrelserne bliver således ansvarlige for drift og vedligeholdelse af nye og bestående offentlige veje i det åbne land.

Til stk. 2

Stk. 2 definerer det åbne land. Som det åbne land anses et areal, som ikke er udlagt til bebyggelse eller anden anvendelse i en kommuneplan eller et landsplandirektiv. Afgrænsning af det åbne land beror på Inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse.

Til § 2

Anlæg af offentlige veje i det åbne land kan alene ske til varetagelse af et selvstændigt offentligt infrastrukturelt formål. Anlæg af offentlige veje i det åbne land kan ikke ske til varetagelse af et konkret projektformål eller for at skabe grundlag for udlæg af arealer i det åbne land.

Anlæg af offentlige veje i det åbne land kan derfor ikke erstatte kommunalbestyrelsens forpligtelse til løbende at ajourføre kommuneplanlægningen og sikre inddragelse og byggemodning af de fornødne arealer til by- og bygdemæssig bebyggelse og herunder planlægning af den overordnede udvikling af det åbne land.

Til § 3

Det præciseres, at lovforslaget ikke finder anvendelse på anlæg og drift af veje i det åbne land, der er eller bliver etableret til hel eller delvis brug for aktiviteter omfattet af landstingslov om landbrug samt en række gældende tilladelser fra Naalakkersuisut i henhold til særlovgivning.

Lovforslaget finder ikke anvendelse på anlæg og drift af veje i det åbne land, der ud fra en almindelige teknisk, kommerciel og forretningsmæssig vurdering er relevant for den

pågældende virksomheds aktiviteter ifølge tilladelsen. Vurderingen er, at der i tilladelsen fra Naalakkersuisut kan være taget stilling til, hvilken infrastruktur der kan etableres som led i aktiviteter ifølge tilladelsen.

Omfanget af en landbrugsbedrift og de hertil hørende aktiviteter fastlægges inden for rammerne af Landstingslov om landbrug, jf. Selvstyrets lovbekendtgørelse nr. 68 af 30. september 2025 af Landstingslov om landbrug.

Veje, der understøtter drift af et landbrug eller fåreholdersted, og som samtidig tjener som fælles infrastruktur mellem byer, bygder og landbrug eller fåreholdersteder (typisk benævnt fåreholderveje), vil uændret være et kommunalt ansvar og reguleret inden for rammerne af gældende Inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse og Inatsisartutlov om byggeomdning, offentlige kloakledninger og offentlige veje.

Veje anlagt af den enkelte landbruger eller fåreholder, der tjener som adgangsveje fra et landbrug eller fåreholdersted til marker, driftsbygninger, græsningsområder eller lignende (typisk benævnt markveje), vil uændret være reguleret indenfor rammerne af Inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse og gældende arealtildelinger til det enkelte landbrug og fåreholdersted.

Til § 4

Til stk. 1

Det præciseres, at lovforslaget ikke finder anvendelse på anlæg og drift af veje i det åbne land, som tjener et formål omfattet af Overenskomsten af 27. april 1951 mellem regeringerne i Danmark og Amerikas Forenede Stater om forsvaret af Grønland med senere ændringer.

Det præciseres, at forslaget ikke finder anvendelse på anlæg og drift af veje i det åbne land, som tjener øvrige forsvarsmæssige formål. Lovforslaget omfatter f.eks. ikke den situation, at staten til varetagelse af forsvarsmæssige formål anlægger og driver en vej i det åbne land.

En arealtildeling til en vej i det åbne land, som tjener forsvarsmæssige formål, udstedes af rigsmyndighederne efter forhandling med Naalakkersuisut, jf. § 2, stk. 1, i Inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse.

Til stk. 2

Det præciseres, at lovforslaget ikke omfatter forsvarsområdet i Grønland (Pituffik), der er oprettet i henhold til overenskomst af 27. april 1951 mellem regeringerne i Danmark og Amerikas Forenede Stater om forsvaret af Grønland med senere ændringer.

*Til § 5**Til stk. 1*

Lovforslaget fastslår, at Naalakkersuisut er eneansvarlig og enekompetent til at træffe afgørelse om anlæg af offentlige veje i det åbne land. Det følger heraf, at beslutning om anlæg af offentlige veje i det åbne land ikke kan træffes af kommunalbestyrelsen.

Naalakkersuisut er ansvarlig for finansiering og er som bygherre ansvarlig for projektering og anlæg af offentlige veje i det åbne land. Finansieringen vil som udgangspunkt ske ved bevilning på finansloven. Som led i grundlaget for en beslutning om anlæg af offentlige veje i det åbne land udarbejdes en samfundsøkonomisk konsekvensvurdering i overensstemmelse med reglerne i Inatsisartutlov om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber. Bestemmelsen udelukker imidlertid ikke, at anlæg af offentlige veje i det åbne land kan finansieres helt eller delvist af tredje part, f.eks. i samarbejde med den berørte kommune, Staten eller EU.

Naalakkersuisut forestår alle arbejder forbundet med anlæg af offentlige veje i det åbne land, herunder i et fornødent omfang tillige vejbelysning med tilhørende fundamenter og ledningsføring.

En beslutning efter bestemmelsen om anlæg af en offentlig vej i det åbne land erstatter ikke den planlægning eller de myndighedsafgørelser, der er nødvendige efter Inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse. Beslutningen indebærer således ikke i sig selv, at der tilvejebringes det fornødne plangrundlag for anlægget. Et vejprojekt skal gennemføres i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler om planlægning og arealanvendelse.

Naalakkersuisut kan i medfør af § 9 i Inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse vedtage et landsplandirektiv med detaljerede bestemmelser og med retsvirkning som en kommuneplan.

Til stk. 2.

Kommunerne afholder omkostningerne til drift og vedligeholdelse af nye offentlige veje i det åbne land inden for rammerne af kommunernes budgetter, jf. forslagets § 6, stk. 2.

Der skal som led i en beslutning om anlæg af ny offentlig vej i det åbne land være taget stilling til de overordnede rammer for vejprojektet og herunder de forventede omkostninger til drift og vedligeholdelse af den nye offentlige vej i det åbne land og finansieringen heraf.

Naalakkersuisut og de berørte kommunalbestyrelser skal på forhånd og før beslutning om anlæg af en ny offentlig vej i det åbne land være enige om de overordnede rammer for vejprojektet og herunder finansiering af omkostningerne til drift og vedligeholdelse.

Til § 6

Bestemmelsen viderefører den myndighedsstruktur og kompetencefordeling, som kendes fra Inatsisartutlov om byggemodning, offentlige kloakledninger og offentlige veje.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter, at den overordnede myndighed for offentlige veje i det åbne land er Naalakkersuisut. Naalakkersuisut varetager som den overordnede myndighed for offentlige veje i det åbne land blandt andet regeludstedelse.

Der kan ikke klages til Naalakkersuisut over kommunalbestyrelsens afgørelser i medfør af forslaget. Der er lagt vægt på, at de kommunale beslutninger i medfør af forslaget vil være af konkret og driftsmæssig karakter og baseret på kommunernes skøn inden for lovens rammer. Der er endvidere lagt vægt på, at Naalakkersuisut i medfør af forslagets § 6, stk. 3, § 7, stk. 2 og § 8, stk. 4 kan fastsætte regler om kommunernes forvaltning af loven.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen forvalter den lokale myndighed for de offentlige veje i det åbne land inden for kommunens grænser. Kommunalbestyrelsen varetager driften og vedligeholdelsen af de offentlige veje i det åbne land inden for kommunens grænser.

I overensstemmelse med sædvanlige aftaler og praksis overtager Nukissiorfiit ansvaret for drift og vedligeholdelse af eventuel vejbelysning med tilhørende fundamenter og ledningsføring.

Til stk. 3

Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens udøvelse af den lokale myndighed, herunder myndighedens virke og opgaver. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens administration, planlægning, drift og vedligeholdelse af samt kontrol og tilsyn med offentlige veje i det åbne land inden for kommunens grænser.

*Til § 7**Til stk. 1*

Adgangsveje til en offentlig vej i det åbne land må kun etableres efter tilladelse fra kommunalbestyrelsen. Bestemmelsen indebærer, at enhver vejtilslutning eller en anden fysisk etableret adgang til den offentlige vej til brug for gående, ridende eller kørende færdsel kræver kommunal tilladelse.

Bestemmelsen skal sikre, at den offentlige vej i det åbne land alene benyttes til formål og færdsel, som er godkendt af kommunalbestyrelsen. Bestemmelsen tager sigte på etablering af fysiske adgangsveje til den offentlige vej i det åbne land. Bestemmelsen omfatter f.eks. tilslutning af interne veje i bebyggelser, indkørsler til bebyggelser, oplagspladser og byggepladser. Bestemmelsen omfatter også gangbroer hen over grøfter og/eller ledninger langs en offentlig vej.

Det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om, og i hvilket omfang, der kan etableres adgangsvej til vejen fra de tilgrænsende bebyggelser mv. Afgørelse træffes på grundlag af Inatsartutloven og bekendtgørelser fastsat i medfør af loven, jf. stk. 2. Ved afgørelsen tages der blandt andet hensyn til sikkerhedsmæssige forhold og oversigtsforholdene langs den pågældende vejstrækning mv. Der kan endvidere tages hensyn til trafikbelastningen af den offentlige vej såvel som belastningen af den tilstødende miljø og natur.

Til stk. 2

Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler gældende for en eller flere offentlige veje i det åbne land.

Ved fastsættelse af regler om adgang til den offentlige vej kan der blandt andet tages hensyn til sikkerhedsmæssige forhold og oversigtsforholdene langs den pågældende vejstrækning mv. Der kan endvidere tages hensyn til trafikbelastningen af den offentlige vej såvel som belastningen af den tilstødende miljø og natur.

Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler om den tekniske udførelse af adgang til en offentlig vej i det åbne land. Ved fastsættelse af regler om den tekniske udførelse kan der opstilles krav til projektering, dimensionering, materialevalg, sikkerhed, tilsyn og udførelse, som bidrager til at sikre, at tilslutning til en offentlig vej i det åbne land sker teknisk, sikkerhedsmæssigt og miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Til § 8

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at de offentlige veje i det åbne land ikke må anvendes til oplag af nogen art, herunder men ikke begrænset til anbringelse af affald, entreprenørmaskiner, motorkøretøjer og andet materiel, materialer, containere, skure, skurvogne, motorkøretøjer, snescootere, boder, skilte eller løse genstande, medmindre kommunalbestyrelsens tilladelse er indhentet.

Til stk. 2

Kommunalbestyrelsen bemyndiges til uden forudgående varsel at fjerne genstande, der er anbragt i strid med bestemmelsen i stk. 1.

Kommunalbestyrelsen kan efter omstændighederne vælge at give et forudgående skriftligt varsel på f.eks. 2 uger. Det vil kunne være relevant, hvis der er tale om genstande, som ikke udgør nogen ulempe eller som ikke indebærer miljø- eller sundhedsmæssig risiko. Såfremt kommunalbestyrelsen ikke kan identificere ejeren af de ulovligt anbragte genstande, kan man vælge at indrykke en annonce i f.eks. AG/Grønlandsposten eller andet passende medie, herunder sociale medier.

Bortfjernelse af genstande, der er anbragt uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen, sker for ejerens regning og risiko eller for den persons regning og risiko, som har anbragt de bortfjernede genstande.

Bortfjernede genstande opbevares af kommunalbestyrelsen i minimum 6 uger og kan udleveres til ejeren eller rette vedkommende mod betaling af kommunalbestyrelsens dokumenterede omkostninger til bortfjernelse og håndtering af de ulovligt anbragte genstande.

Undlader ejeren eller rette vedkommende at afhente de ulovligt anbragte genstande og betale kommunalbestyrelsens dokumenterede omkostninger, kan kommunalbestyrelsen sælge de bortfjernede genstand til højeste bud ved offentligt udbud. Annonce med udbud kan f.eks., indrykkes i AG/Grønlandsposten eller andet passende medie. Annoncering kan også ske på kommunalbestyrelsens hjemmeside og eventuelt suppleret med annoncering på relevante sociale medier.

Der foreslås en detaljeret regulering af kommunernes adgang til at bortfjerne ulovligt henstillede genstande og disponering heraf. Der er lagt vægt på, at kommunerne hurtigt og uden administrativ forsinkelse kan fjerne ulovligt henstillede genstande og sikre uhindret adgang til færdsel.

Det er vurderingen, at hensynet til den, som ulovligt har henstillet en genstand, er sikret ved fremløsning forinden salg eller destruktion. Indehaveren af den ulovligt henstillede genstand kan få denne udleveret fra kommunen mod betaling af kommunens omkostninger til bortfjernelse og håndtering af den ulovligt anbragte genstand.

Kommunen er ansvarsfri for hændelig eller uagtsom skade på de ulovligt anbragte genstande, som indtræder i forbindelse med bortfjernelse og opbevaring heraf. Ansvarsfrihed ved uagtsomhed omfatter simpel og grov uagtsomhed. Der lagt vægt på, at indehaver af de ulovligt anbragte genstand er nærmeste til at bære risikoen for hændelig eller uagtsom skade på de ulovligt anbragte genstand.

Til stk. 3

Kommunalbestyrelsen kan ikke gennemføre en beslutning om bortfjernelse af genstande ved magtanvendelse. Såfremt ejeren af eller den ansvarlige for de ulovligt anbragte genstande eller andre modsætter sig bortfjernelsen, kan det være nødvendigt at anmode politiet om bistand for at sikre en sikker og forsvarlig gennemførelse af kommunalbestyrelsens beslutning.

Herudover kan der være behov for at sikre sig identiteten på personer, som opholder sig i eller omkring de ulovligt anbragte genstande. Politiet kan i medfør af § 346 i retsplejelov for Grønland pålægge enhver at oplyse navn, adresse og fødselsdato.

Til stk. 4

Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler om bortfjernelse, opbevaring, salg og destruktion af ulovligt anbragte genstande. Der kan i praksis opstå behov for yderligere regulering af bortfjernelse og håndtering af ulovligt anbragte genstande.

Til § 9

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at det ikke er tilladt at udføre forandringer eller foretage opgravning i eller på vejarealet uden tilladelse hertil fra kommunalbestyrelsen.

Til stk. 2.

Bestemmelsen supplerer stk. 1 og omfatter de til et vejareal tilstødende arealer og befæstninger. Det kræver kommunalbestyrelsens tilladelse, før der kan graves, sprænges eller udføres andre fysiske indgreb, hvis der er risiko for, at vejarealet, vejafmærkninger og belægnings- og skråninger mv. kan blive beskadiget

Til § 10

Det foreslås, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler om udformning og udførelse af veje i det åbne land. Bemyndigelsen er medtaget for det tilfælde, at der opstår behov for at fastsætte regler herom.

Til § 11

Til stk. 1

Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler om betaling af gebyr for adgang og benyttelse af en offentlig vej i det åbne land.

Betaling af gebyr kan anvendes til helt eller delvist at dække det offentlige omkostninger til drift og vedligeholdelse af vejen, herunder omkostninger forbundet med at etablere adgangsvej til en offentlige vej i det åbne land.

Naalakkersuisut kan fastsætte regler om betaling af engangsbeløb, f.eks. i forbindelse med tilladelse til adgang til en offentlig vej i det åbne land. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om periodiske betalinger eller enkeltstående betalinger, f.eks. for længerevarende eller enkeltstående benyttelse af den offentlige vej. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om opgørelse af gebyr. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om kommunernes opkrævning og afregning af gebyr for adgang til og benyttelse af en offentlig vej i det åbne land. Der kan herunder fastsættes regler om fordeling af indkomne gebyrer mellem Naalakkersuisut og kommunalbestyrelserne.

Til § 12

Til stk. 1

Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler om digital registrering af data og kort om offentlige veje i det åbne land. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om etablering og administration af registeret, og om hvilke data og kort der skal registreres.

Der kan være krav og retningslinjer, som skal iagttages ved registerets etablering, ajourføring, kontrol på stedet og indberetning mv., og der kan være krav til form og format på indberetninger.

Det er forventningen, at digital registrering af offentlige veje i det åbne land kan ske inden for rammerne af de allerede etablerede grunddataprogrammer og under hensyntagen til samarbejdet med de danske myndigheder om kortlægningen af det åbne land.

Til stk. 2

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut bemyndigelse til at fastsætte regler om betaling for adgang til digitalt registrerede data og kort om offentlige veje i det åbne land.

Til § 13

Til stk. 1

Naalakkersuisut kan iværksætte ekspropriation, når det er nødvendigt til brug for anlæg af offentlig vej i det åbne land eller ændring og udvidelse af bestående offentlige veje i det åbne land og tilhørende anlæg herunder til parkeringspladser, vigepladser, vendepladser, grøfter og arealer til sneoplæg.

De ekspropriationsretlige principper i grundlovens § 73 udgør de grundlæggende krav, som offentlige myndigheder skal opfylde for lovligt at gennemføre en ekspropriation. De sikrer balancen mellem ejendomsrettens beskyttelse og samfundets behov for at gennemføre projek-

ter af almen interesse. Kravene til lovligt at gennemføre en ekspropriation følger af § 73 i grundloven og Landstingslov om ekspropriation.

Det fremgår af § 73, stk. 1, i grundloven, at *”Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.”*

Ekspropriation kan alene ske, hvor almenvellet kræver det. Det er Naalakkersuisut, der vurderer, om der skal ske ekspropriation og om hensynet til almenvellet kræver det. Det af Naalakkersuisut udøvede skøn kan prøves af domstolene.

Ekspropriation kan ske som led i anlæg af en offentlig vej i det åbne land. Anlæg af vej i det åbne land vil efter forslaget inddrage Inatsisartut, Naalakkersuisut samt den berørte kommunalbestyrelse. Det må forventes, at de 3 offentlige myndigheder under et varetager hensynet til almenvellet.

Afgørelsen af, om et ejendomsindgreb har karakter af ekspropriation, beror på et samlet skøn over indgrebets beskaffenhed. Som momenter, der kan tillægges betydning ved udøvelsen af dette skøn, peges der i den juridiske litteratur navnlig på, om indgrebet indebærer en overførelse eller blot en rådighedsindskrænkning, i hvilken grad indgrebet er generelt eller konkret, i hvilken grad begrundelsen for indgrebet taler for eller imod at anse det for ekspropriativt, samt indgrebets intensitet, herunder dets større eller mindre indvirkninger på ejerbeføjelserne.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at ekspropriation sker efter reglerne i Landstingslov om ekspropriation, jf. Landstingslov nr. 25 af 30. oktober 1992.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at erstatningens størrelse skal fastsættes på grundlag af ekspropriationslovgivningen i mangel af en mindelig ordning. Dette følger umiddelbart af § 1, stk. 2, i Landstingslov om ekspropriation.

Fastsættelsen af erstatning sker efter følgende retningslinier: Kun økonomisk tab erstattes, derimod ikke affektionsinteresse og lignende. Det er principielt ethvert tab, der forvoldes ved ekspropriationen, der skal erstattes. Værdiansættelsen sker som udgangspunkt efter handelsværdien eller brugsværdien. I særlige tilfælde lægges genanskaffelsesværdien til grund.

Det er i retspraksis antaget, at den såkaldte forventningsværdi og beliggenhedsværdi principielt kan kræves erstattet. Udover tab for det afståede kan der endvidere blive tale om erstatning for ulemper. Derudover kan der kræves erstatning for andre udgifter i forbindelse med

ekspropriationen, f.eks. driftstab som følge af midlertidig standsning af en virksomhed og udgifter til advokathjælp og anden sagkyndig assistance.

Opstår der fordele for ekspropriaten i forbindelse med en ekspropriation, kan der i visse tilfælde foretages fradrag i erstatningen.

Til § 14

Til stk. 1

Det foreslås, at Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2027.

Til stk. 2

Planer for anlæg af offentlige veje i det åbne land, som ikke har opnået alle fornødne myndighedstilladelser og herunder arealtildeling, grave- støbetilladelse og byggetilladelse, kan ikke videreføres og vil blive omfattet af lovforslagets bestemmelser. Det indebærer, at Naalakkersuisut har enekompetence til at træffe beslutning om anlæg af offentlig vej i det åbne land og enekompetence til stå for opførelse af den offentlige vej i det åbne land.

Til stk. 3

Det foreslås, at aftaler om drift og vedligeholdelse af bestående offentlige veje i det åbne land og herunder aftale om afholdelse af omkostninger hertil videreføres uændret til udgangen af 2029. Med virkning fra regnskabsåret 2030 overgår ansvaret for drift og vedligeholdelse af sådanne offentlige veje i det åbne land til kommunalbestyrelserne i overensstemmelse med § 6, stk. 2, i forslaget.

Til § 15

Forslaget præciserer, at en offentlige vej i det åbne land omfattet af forslag til Inatsisartutlov om anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land ikke samtidig er omfattet af Inatsisartutlov om byggemodning, offentlige kloakledninger og offentlige veje.

Bilag 1**Høringsnotat**

De modtagne høringssvar behandles i det følgende. Bemærkninger fra Naalakkersuisut til de enkelte høringssvar er anført med kursiv.

1. Offentlig høring

Forslag til Inatsisartutlov om anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land blev offentliggjort på høringsportalen på grønlandsk og dansk den 18. juni 2026 med høringsfrist den 20. juli 2026 kl. 12.00.

Forslaget blev samme dag sendt i offentlig høring til relevante myndigheder, kommuner, organisationer og øvrige interessenter:

- Formandens Departement
- Departementet for Finanser
- Departement for Miljø, Natur, Energi og Forskning
- Departement for Udenrigsanliggender
- Departement for Erhverv og Råstoffer
- Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke
- Departementet for Fiskeri, Fangst, Landbrug og Selvforsyning
- Departementet for Børn, Unge, Justitsområdet og Ligestilling
- Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked, Familier og Indenrigsanliggender
- Departementet for Sundhed og Personer med handicap
- Kommune Kujalleq
- Kommuneqarfik Sermersooq
- Qeqqata Kommunia
- Kommune Qeqertalik
- Avannaata Kommunia
- KANUNUPE
- Grønlands Erhverv (GE)
- NUSUKA
- SIK
- ASIAQ
- Nukissiorfiit
- TUSASS
- Greenland Airports A/S
- INI A/S
- Iserit A/S

- Illuut A/S
- GrønlandsBANKEN
- Bankivik
- Grønlands Politi
- Rigsombudsmanden i Grønland
- Grønlands Landsret
- Boligklagenævnet – Forbruger- og Konkurrencestyrelsen
- CSR Greenland
- Transparency International Greenland
- Grønlandske Advokater
- De Samvirkende Fåreholderforeninger
- Konsulenttjenesten for Landbrug

2. Modtagne høringssvar

Ved høringsfristens udløb har følgende meddelt, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget:

- Departementet for Sundhed og Personer med Handicap

Ved høringsfristens udløb er der modtaget bemærkninger fra:

- Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke
- Departementet for Fiskeri, Fangst, Landbrug og Selvforsyning
- Departementet for Finanser
- Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Kattuffiat (SIK)
- KANUNUPE
- Qeqqata Kommunia
- Rigspolitiet

De modtagne høringssvar behandles i det følgende. Departementets bemærkninger til de enkelte høringssvar er anført med *kursiv*.

Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

Lovforslaget

I forhold til § 11 skal IKTIN blot gøre opmærksom på, at der i § 3 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 30. januar 2018 om anden kulturarvsbeskyttelse af et nærmere afgrænset område i Vestgrønland omkring Aasivissuit-Nipisat samt § 3 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 16 af 5. juli 2016 om anden kulturarvsbeskyttelse af et kulturhistorisk område i Sydgrønland, der består af afgrænsede arealer omkring lokaliteterne Qassiarsuk, Igaliku, Sis-sarluttoq, Tasikuluulik og Qaqortukulooq-Upernaviarsuk findes tilsvarende regler gældende for de to kulturhistoriske verdensarvsområder.

Svar:

Bemærkningen er taget til efterretning. Bemærkningerne til § 11 er præciseret, således at det tydeliggøres, at gældende regler om kulturarvsbeskyttelse og verdensarvsområder fortsat finder anvendelse ved anlæg af offentlige veje i det åbne land.

De almindelige bemærkninger

IKTIN bemærker, at der i de almindelige bemærkninger flere gange anvendes følgende formulering: "Det er ikke muligt at foretage en vurdering af konsekvenserne af et anlæg, som endnu ikke er besluttet."

I forslaget nævnes det dog flere steder, at der skal foretages en række forskellige vurderinger som for eksempel i kapitel 5:

"5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Det er vurderingen, at forslaget ikke i sig selv har konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed.

Nærværende forslag til Inatsisartutlov er en rammelo, der bemyndiger Naalakkersuisut til at træffe beslutning om anlæg af offentlige veje i det åbne land. Det er ikke muligt at foretage en vurdering af konsekvenserne af et anlæg, som endnu ikke er besluttet. Som led i en beslutning om anlæg af en offentlig vej i det åbne land skal der udarbejdes en VVM-redegørelse, og der kan endvidere være behov for at indhente tilladelser efter anden relevant lovgivning, der har betydning for miljø, natur og folkesundhed."

Her nævnes det, at der som led i beslutningen skal foretages en VVM-redegørelse, som netop er en vurdering af virkningerne på miljøet, og dermed også en konsekvensvurdering. Det virker derfor misvisende at der samtidig står, at det ikke er muligt at foretage en vurdering af konsekvenserne af et anlæg, som endnu ikke er besluttet.

I forlængelse af dette, skal IKTIN gøre opmærksom på § 24 a i Inatsisartutlov nr. 5 af 12. juni 2019 om ændring af Inatsisartutlov om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturmin-der (Skærpede beskyttelsesregler for Nationalparken i Nord- og Østgrønland, præcisering af regler om vedligeholdelse og restaurering af bygninger og vurdering af aktiviteter virkning på kulturarven i kulturhistoriske områder) (herefter benævnt Kulturmindeloven), hvoraf det fremgår at: "I områder, der er fredede eller omfattet af anden kulturarvsbeskyttelse, jf. § 24, stk. 1, må aktiviteter, der må antages at kunne få væsentlig indvirkning på kulturarven i området, først påbegyndes, når en vurdering af aktivitetens virkninger på kulturarven er foretaget, og en redegørelse herom er godkendt af Naalakkersuisut."

Såfremt et anlæg som f.eks. en grusvej påtænkes at gå igennem et område, der er fredet eller omfattet af anden kulturarvsbeskyttelse, som f.eks. verdensarvsområderne Aasivissuit-Nipisat

og Kujataa, og det vurderes, at aktiviteten forventes at kunne få væsentlig indvirkning på kulturarven, så skal der udarbejdes en vurdering af aktivitetens virkning på kulturarven (kulturarvsvurdering). Processen for denne er beskrevet i *Selvstyrets bekendtgørelse nr. 38 af 1. oktober 2020 om vurdering af aktiviteter virkning på kulturarven i kulturhistoriske områder.* IKTIN anbefaler derfor, at formuleringen ”*Det er ikke muligt at foretage en vurdering af konsekvenserne af et anlæg, som endnu ikke er besluttet*” enten bortfalder eller omformuleres.

I forlængelse af dette undres IKTIN over at kulturområdet ikke er medtaget under konsekvenser enten som selvstændigt kapitel eller under kapitel 7 ”*Konsekvenser for udenrigsrelationer og regionalpolitik samt øvrige væsentlige konsekvenser*”.

IKTIN foreslår, at kulturområdet medtages i et konsekvensafsnit.

Svar:

Departementet er enig i, at formuleringen kan give anledning til misforståelser. Bemærkningerne er derfor justeret, således at det tydeliggøres, at lovforslaget er en rammelov, og at de nødvendige vurderinger og tilladelser i henhold til anden gældende lovgivning gennemføres og indhentes i forbindelse med beslutning om konkrete vejanlæg. Konsekvensafsnittet er endvidere suppleret med en omtale af kulturarvsforhold.

De specielle bemærkninger

IKTIN finder det ikke nødvendigt, at det i bemærkningerne til § 10 nævnes, at der næppe bliver anledning til at fastsætte regler, og foreslår at følgende afsnit fjernes:

”Henset til at Naalakkersuisut efter forslaget er enekompetent og eneansvarlig for anlæg af offentlige veje i det åbne land heraf er det vurderingen, at der næppe blive anledning til at fastsætte sådanne regler.”

Svar:

Bemærkningen er taget til følge. Den omtalte formulering er udgået af bemærkningerne til § 10.

Departementet for Fiskeri, Fangst, Landbrug og Selvforsyning

Afgrænsede vejtyper

Departementet bemærker særligt, at lovforslaget efter § 3 ikke finder anvendelse på anlæg og drift af veje, der er eller bliver etableret til brug for aktiviteter omfattet af blandt andet Landstingslov om landbrug. Departementet er enig i, at veje, der etableres til brug for den enkelte landbrugsbedrift, som udgangspunkt ikke bør reguleres som offentlige veje efter nærværende lovforslag.

Departementet skal dog bemærke, at der i Landstingslov eller tilhørende bekendtgørelser ikke er fastsat nærmere regler om markveje, herunder om rettigheder, adgang, drift, vedligeholdelse eller ansvarsplacering. Derimod er der i erhvervsfremmelovgivningen for landbrug og tilhørende bekendtgørelse reguleret mulighed for erhvervsfremme til markveje. Departementet bemærker i den forbindelse, at erhvervsfremmereglene for landbrug alene regulerer muligheden for støtte eller finansiering til etablering og forbedring af markveje. Reglerne fastlægger ikke markvejens retlige status, herunder om vejen skal anses som privat/driftsmæssig infrastruktur eller som offentlig vej.

Departementet vurderer derfor, at der med fordel kan ske en nærmere præcisering af afgrænsningen mellem markveje og offentlige veje i det åbne land, herunder fåreholderveje. I den nuværende administrative praksis skelnes der grundlæggende mellem markveje og fåreholderveje på følgende måde:

- **Markveje** forstås som adgangsveje fra en landbrugsbedrift eller fra en fåreholdervej til marker, driftsbygninger, græsningsområder eller lignende, der anvendes som led i den enkelte landbrugsbedrifts drift. Landbrugeren har ansvaret for etablering og vedligeholdelse af markvejen, og har arealtildeling hertil.
- **Fåreholderveje** forstås som veje mellem forskellige beboelser, herunder byer, bygder og fåreholdersteder. Fåreholderveje har karakter af fælles infrastruktur og er efter den nuværende forståelse et kommunalt ansvar.

Svar:

Forslagets § 1, stk. 2, og § 3 er præciseret, således at forslaget ikke omfatter markveje eller fåreholderveje. Markveje er allerede undtaget. Markveje etableres indenfor områder udlagt til landbrug mv. i medfør af Inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse. Fåreholderveje undtages fra forslaget. I forslagets § 3 præciseres, at forslaget ikke omfatter veje, der etableres til hel eller delvis brug for aktiviteter omfattet af blandt andet Landstingslov om Landbrug.

Fåreholderveje og offentlige veje i det åbne land

Departementet bemærker endvidere, at samspillet mellem § 2 og § 3 kan give anledning til afgrænsningsspørgsmål i forhold til fremtidige fåreholderveje. Efter § 2 kan anlæg af offentlige veje i det åbne land alene ske til varetagelse af et selvstændigt offentligt og infrastrukturelt formål. Samtidig undtager § 3 veje, der etableres til brug for aktiviteter omfattet af blandt andet landbrugslovgivningen.

Dette kan skabe usikkerhed, da fåreholderveje både kan understøtte landbrugsdrift og samtidig have karakter af fælles infrastruktur mellem byer, bygder og fåreholdersteder. Departementet anbefaler derfor, at det i selve lovforslaget præciseres, at veje, der forbinder

flere beboelser og har karakter af fælles infrastruktur, kan være omfattet af loven, selv om de også anvendes i forbindelse med landbrugsdrift.

Det bør samtidig præciseres, at markveje, der alene etableres som adgangsvej fra en bedrift eller en fåreholdervej til marker, driftsbygninger, græsningsområder eller lignende, fortsat må anses som veje etableret til brug for den enkelte landbrugsbedrift og dermed ikke som offentlige veje i det åbne land.

Svar:

Forslagets § 1, stk. 2, og § 3 er præciseret, således at forslaget ikke omfatter markveje eller fåreholderveje. Markveje er allerede undtaget, da sådanne veje etableres indenfor områder udlagt til anvendelse til landbrug og fåreholdersteder i medfør af Inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse.

Fåreholderveje undtages endvidere fra forslaget. Det er præciseret i § 3, at forslaget ikke omfatter veje, der etableres til hel eller delvis brug for aktiviteter omfattet af blandt andet Landstingslov om Landbrug.

Veje, der understøtter landbrugsdrift og samtidig tjener som fælles infrastruktur mellem byer, bygder og fåreholdersteder, vil uændret være et kommunalt ansvar og reguleret indenfor rammerne af gældende Inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse og Inatsisartutlov om byggemodning, offentlige kloakledninger og offentlige veje.

Adgang til offentlige veje og hensyn til eksisterende landbrugsdrift

Departementet bemærker desuden, at lovforslagets § 7 regulerer adgang til offentlige veje i det åbne land fra tilgrænsende ejendomme eller arealer. Departementet anbefaler, at det i bemærkningerne præciseres, at bestemmelsen alene vedrører den fysiske adgang eller tilslutning til den offentlige vej, og ikke i sig selv ændrer den tilsluttede markvejs eller driftsvejs retlige status eller ansvarsplacering.

Departementet anbefaler endvidere, at det i lovforslagets bemærkninger tydeliggøres, at der ved etablering eller ændring af offentlige veje i landbrugsområder skal tages hensyn til driften af eksisterende landbrugsbedrifter. Det bør herunder sikres, at nye eller ændrede vejanlæg ikke forringer adgangen mellem bedriften, marker, driftsbygninger og græsningsområder. Departementet anbefaler i den forbindelse, at berørte landbrugere og relevante organisationer på landbrugsområdet høres forud for beslutning om etablering eller væsentlig ændring af offentlige veje i landbrugsområder.

En sådan præcisering vil efter departementets vurdering være væsentlig i forhold til ansvar for drift og vedligeholdelse, adgangsforhold, færdsel, eventuel skiltning, sikkerhed og erstat-

ningsretlige spørgsmål. Det vil samtidig kunne forebygge uklarhed i tilfælde, hvor en vej både anvendes til landbrugsdrift og i praksis benyttes af andre trafikanter.

Svar:

§ 7 regulerer adgangen til at etablere en fysisk adgangsvej til den offentlige vej i det åbne land. § 7 har ingen betydning for vurdering af adgangsvejens retlige status eller ansvarsplacering Bemærkningerne til § 7 er præciseret.

Det er i de almindelige bemærkninger til forslaget pkt. 5 præciseret, at der ved planlægning og projektering af offentlige veje i det åbne land skal tages behørigt hensyn til eksisterende lovlig arealanvendelse, herunder landbrugsdrift.

Høring af landbrugets organisationer

Hverken Savaatillit Peqatigiit Suleqatigiissut (De Samvirkende Fåreholderforeninger) eller Konsulenttjenesten for Landbrug fremgår af høringslisten. Departementet opfordrer til, at høringen straks fremsendes til disse organisationer, så de får mulighed for at afgive hørings svar til lovforslaget. Da organisationerne ikke fremgår af den oprindelige høringsliste, og høringsfristen derfor reelt vil være kortere for dem end for de øvrige høringsparter, bør det overvejes, om der er behov for særskilt opfølgning eller en kort supplerende frist for deres bemærkninger.

Høringssvar fra disse organisationer vurderes relevant, da lovforslaget kan få betydning for afgrænsningen mellem offentlige veje og markveje samt for adgangsforhold, drift og vedligeholdelse i landbrugsområder. Organisationerne har derfor en væsentlig praktisk og faglig indsigt i de forhold, som lovforslaget berører.

Svar:

Bemærkningen er taget til efterretning. Høringsmaterialet er efterfølgende fremsendt til De Samvirkende Fåreholderforeninger (SPS) og Konsulenttjenesten for Landbrug med henblik på, at de ligeledes får mulighed for at give bemærkninger til forslaget. Der er ikke modtaget høringssvar fra De Samvirkende Fåreholderforeninger (SPS) og Konsulenttjenesten for Landbrug.

Redaktionel bemærkning

Departementet anbefaler, at henvisningen til "Inatsisartutlov om landbrug" ændres til "Landstingslov om landbrug".

Svar:

Bemærkningen er taget til følge. Henvisningen er rettet, således at der henvises til Landstingslov om landbrug.

Departementet for FinanserØkonomiske bemærkninger

AN noterer sig, at det i bemærkningerne til lovforslaget er anført, at forslaget er en rammelov, og at udrædningsarbejder, forundersøgelser og anlæg af konkrete offentlige veje i det åbne land kræver særskilt bevilling på den til enhver tid gældende finanslov.

AN finder det væsentligt, at det i de økonomiske bemærkninger fastholdes tydeligt, at lovforslaget alene vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser isoleret set, og at konkrete vejprojekter, drift, vedligeholdelse og eventuelle gebyrordninger kan medføre økonomiske og administrative konsekvenser, som skal belyses og finansieres særskilt.

medføre økonomiske og administrative konsekvenser, som skal belyses og finansieres særskilt.

Svar:

Departementet er enig i bemærkningen. Det fremgår allerede af lovforslagets almindelige bemærkninger, at lovforslaget er en rammelov, og at konkrete vejprojekter forudsætter særskilt politisk prioritering og finanslovsbevilling. De økonomiske bemærkninger er præciseret, så dette fremgår endnu tydeligere.

Finansiering af konkrete vejprojekter

AN finder endvidere, at lovforslaget ikke bør skabe en forventning om, at landskassen finansierer konkrete vejprojekter alene som følge af lovens vedtagelse. Eventuelle anlæg af offentlige veje i det åbne land skal forudsætte særskilt politisk prioritering, finanslovsbevilling, samfundsøkonomisk vurdering og klar afklaring af den berørte kommunes ansvar for drift og vedligeholdelse efter overdragelse. Dette i øvrigt under hensyntagen til reglerne i Budget- og Regnskabsloven.

oven.

Svar:

Departementet er enig i bemærkningen. Lovforslaget etablerer alene de retlige rammer for anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land. Beslutning om konkrete projekter vil fortsat skulle træffes særskilt og forudsætter blandt andet finanslovsbevilling, samfundsøkonomisk vurdering samt afklaring af ansvars- og finansieringsforhold.

Drift og vedligeholdelse

AN bemærker i den forbindelse, at drift og vedligeholdelse af offentlige veje i det åbne land efter lovforslaget vil påhvile kommunalbestyrelserne efter overdragelse. Det bør fremgå tydeligt, om disse udgifter forudsættes afholdt inden for kommunernes eksisterende økonomiske rammer, eller om der i konkrete tilfælde kan blive behov for særskilt aftale eller finansiering.

Svar:

Bemærkningen er taget til efterretning. Bemærkningerne til lovforslaget er præciseret, så det tydeliggøres, at spørgsmålet om finansiering af drift og vedligeholdelse vil skulle afklares i forbindelse med beslutning om det enkelte vejanlæg.

Gebyrordning

AN anbefaler desuden, at eventuelle gebyrindtægter efter § 11 ikke forudsættes at kunne dække udgifter til drift og vedligeholdelse, før der foreligger et konkret grundlag for gebyrfastsættelse, opkrævning, administration og fordeling mellem Selvstyret og kommunerne.

AN har ikke yderligere bemærkninger.

Svar:

Departementet er enig i bemærkningen. Bemyndigelsen i § 11 indebærer ikke i sig selv, at der indføres gebyrer. Eventuelle gebyrordninger vil skulle fastsættes ved senere regler, hvor blandt andet de økonomiske og administrative konsekvenser vil blive vurderet.

Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Kattuffiat (SIK)

Høringssvar vedr: af forslag til lnatsisartutlov om anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land:

SIK skal indledningsvis takke for muligheden for at afgive et høringssvar om, forslag til lnatsisartutlov om anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land.

Høringen er fremsendt den 15. juni 2026 og bemærkningerne skal senest være Departementet for Boliger, Infrastruktur og Yderdistrikter senest den 20. juli 2026, kl. 12.00.

Høringsforslaget indeholder følgende hovedpunkter:

- Naalakkersuisut foreslås som overordnet myndighed for offentlige vej i det åbne land.
- Naalakkersuisut foreslås at have kompetence til at træffe beslutning om finansiering, planlægning og anlæg af offentlige veje i det åbne land.
- Kommunalbestyrelsen foreslås at få ansvaret for drift og vedligeholdelse af offentlige veje i det åbne land efter færdiggørelse og overdragelse.
- Der foreslås hjemmel til at fastsætte regler om adgang til offentlige veje i det åbne land samt regler om tekniske standarder, drift og vedligeholdelse.
- Der foreslås regler om anvendelse af vejarealer, herunder mulighed for bortfjernelse af ulovligt anbragte genstande.
- Naalakkersuisut foreslås bemyndiget til at fastsætte regler om gebyr for adgang til og brug af offentlige veje i det åbne land.

- Der foreslås mulighed for ekspropriation efter reglerne i Landstingslov om ekspropriation, når almenvellet kræver det.
- Lovforslaget finder ikke anvendelse på veje etableret i forbindelse med blandt andet råstofaktiviteter, turistkoncessioner, landbrug eller forsvarsmæssige formål.

SIK tilslutter sig forslaget til Inatsisartutlov om anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land og indstiller ikrafttrædelse til at være den 1. januar 2027.

Svar:

Departementet noterer, at SIK støtter lovforslaget og har ikke yderligere bemærkninger.

KANUNUPE – Foreningen for bygderne i Grønland

KANUNUPE har taget høringsmaterialet til efterretning og støtter forslaget fuldt ud.

Svar:

Departementet noterer, at KANUNUPE støtter lovforslaget og har ikke yderligere bemærkninger.

Qeqqata Kommunia

Offentlig høring af forslag til Inatsisartutlov om anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land

Departementet for Boliger, Infrastruktur, Yderdistrikter og Beredskab har sendt forslag til Inatsisartutlov om anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land i offentlig høring med frist den 20. juli 2026 kl. 12.00.

Qeqqata Kommunia har med stor interesse læst og bakker op om Inatsisartutlovforslaget.

Qeqqata Kommunia bemærker særligt, at Departementet har gjort opmærksom på muligheden for, at finansiering af anlæggelse af veje i det åbne land kan ske som følge af samfinansiering mellem bl.a. Selvstyret, Kommune, Staten og EU, jf. bemærkningerne til § 5. Det bakker Qeqqata Kommunia meget op om.

Qeqqata Kommunia er ligeledes enig i omtalen i bemærkningernes afsnit 3, hvor det omtales, at det er forudsat, at Naalakkersuisut og de berørte kommunalbestyrelser er enige i nyanlægget. For loven skulle nødtigt bruges til at påføre kommunerne udgifter til drift og vedligehold af veje i det åbne land, som kommunerne ikke har interesse i. Det bør overvejes, om det er tilstrækkeligt at omtale den enighed mellem Naalakkersuisut og de berørte kommunalbestyrelser i bemærkningerne, eller om det også bør fremgå af Inatsisartutlovens bestemmelser. Inatsisartutlovens bestemmelser.

Qeqqata Kommunia ser frem til, at Inatsisartutloven godkendes og træder i kraft.

Svar:

Departementet noterer, at Qeqqata Kommunia bakker op om lovforslaget. Bemærkningen om samfinansiering ligger i god forlængelse af lovforslagets formål og de almindelige bemærkninger til forslaget samt bemærkningerne til forslagets § 5.

For så vidt angår ønsket om at tydeliggøre, at anlæg af nye offentlige veje forudsætter enighed mellem Naalakkersuisut og den berørte kommunalbestyrelse, er dette allerede beskrevet i lovforslagets almindelige bemærkninger. Departementet vurderer, at dette ikke bør reguleres direkte i lovteksten, da bestemmelsen vedrører de overordnede forudsætninger for samarbejdet om konkrete anlægsprojekter og ikke lovens materielle regler.

es direkte i lovteksten, da bestemmelsen vedrører de overordnede forudsætninger for samarbejdet om konkrete anlægsprojekter og ikke lovens materielle regler.

Rigspolitiet

Vedr.: Forslag til Inatsisartutlov om anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land – offentlig høring

Til Departementet for Boliger, Infrastruktur, Yderdistrikter og Beredskab

Rigspolitiet har den 26. juni 2026 modtaget Naalakkersuisuts høring om forslag til Inatsisartutlov om anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land.

Naalakkersuisut har ved mail af 19. juni 2026 anmodet Grønlands Politi om bemærkninger til forslag til Inatsisartutlov om anlæg og drift af offentlige veje i det åbne land. Grønlands Politi har den 26. juni 2026 videresendt anmodningen til Rigspolitiet og har i den forbindelse fremsat bemærkninger.

Rigspolitiet har til brug for besvarelsen inddraget bemærkningerne fra Grønlands Politi.

Lovforslagets § 8

Det fremgår af bemærkningerne til lovudkastets § 8, at ”Bortfjernelse af genstande anbragt uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen sker for ejerens regning og risiko eller for den persons regning og risiko, som har anbragt de bortfjernede genstande. Kommunalbestyrelsen kan i fornødent omfang anmode Politiet i Grønland om bistand til bortfjernelse af ulovligt anbragte genstande.”

Rigspolitiet skal hertil bemærke, at det bør fremgå af lovteksten og ikke kun af bemærkningerne til lovforslaget, såfremt Kommunalbestyrelsen skal kunne anmode Grønlands Politi om bistand til bortfjernelse af ulovligt anbragte genstande.

Rigspolitiet skal desuden bemærke, at det er uklart, hvad der menes med ”i fornødent omfang” i bemærkningerne til lovforslagets § 8, hvorfor dette med fordel kan præciseres.

Rigspolitiet har noteret sig, at der ikke ses at være en opgave for politiet i forbindelse med opbevaring og afhændelse. Rigspolitiet har ingen økonomiske bemærkninger til lovforslaget. Rigspolitiet tager forbehold for eftersendelse af eventuelle bemærkninger i relation til hittegods, da det på grund af ferieafholdelse ikke er muligt at fremsende bemærkninger hertil inden for fristen.

Svar:

Departementet er enig i, at hjemmelsgrundlaget for politiets bistand bør fremgå klart af lovforslaget. Der er i forslaget indsat ny § 8, stk. 3, om politiets bistand til gennemførelse af en kommunal beslutning om bortfjernelse af ulovligt anbragte genstande. Det er i bemærkningerne beskrevet, at kommunalbestyrelsen kan anmode om politiets bistand for at sikre en sikker og forsvarlig gennemførelse af kommunalbestyrelsens beslutning.